

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

**Циклова комісія професійної та практичної підготовки відділення
«Сестринська справа»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з
навчальної роботи

Наталія БРАГАР

20 25 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни **МЕДСЕСТРИНСТВО В ПСИХІАТРІЇ ТА НАРКОЛОГІЇ**

Спеціальність **223 «Медсестринство»**

Освітньо-професійний ступінь **фаховий молодший бакалавр**

Форма навчання **денна**

Кваліфікація – **Сестра медична**

Термін підготовки **3 роки 10 місяців**

Кількість кредитів **4,0**

Загальна кількість годин **120**

з них: лекції **28**

практичні **52**

самостійна робота **40**

Програма складена відповідно до навчальної
програми дисципліни
ОПП «Сестринська справа» 2024 р.

Схвалена на засіданні ЦМК,
Протокол № 1 від «21» серпня 2025
Голова ЦМК

Медсестринство в психіатрії та наркології. Робоча навчальна програма з підготовки фахівця освітньо-професійного ступеню «фаховий молодший бакалавр» напрямку підготовки **223 «Медсестринство»** - Запоріжжя, Медичний фаховий коледж ЗДМФУ, 2025 – 36 с.

Укладач: Марина ПОПРАВКО – викладач вищої категорії, викладач методист.

*Схвалено на засідання циклової комісії професійної та практичної підготовки відділення «Сестринська справа»
Протокол № 1 від 21 серпня 2025 року.*

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Навчальну програму з дисципліни “Психіатрія та наркологія” складено для медичних закладів вищої освіти за спеціальністю 223 «Медсестринство» відповідно до складових ОПП «Сестринська справа» 2024 р.

У зв'язку з реорганізацією системи охорони здоров'я в Україні гостро постає питання про якісно нову підготовку медичних сестер. Як найближчий помічник лікаря в його повсякденній роботі, медична сестра повинен мати глибоку фундаментальну освіту.

Навчальна програма “Психіатрія та наркологія” передбачає підготовку медичних сестер, яка ефективно поєднує теоретичні знання по психіатрії з поглибленими та вдосконаленими практичними вміннями та навичками з невідкладних станів, набутих у процесі вивчення психіатрії та наркології. Навчальна дисципліна має на меті сформувати у студентів вміння і навички самостійно приймати рішення при загрозливих станах для життя пацієнта в умовах діяльності ФАПУ, у відділеннях швидкої та невідкладної медичної допомоги, при непередбачених обставинах, вивчити основи охорони праці, техніки безпеки, пожежної безпеки молодшого медпрацівника установ психіатричного профілю.

Мета програми — на основі теоретичних знань механізмів розвитку психічних хвороб, клінічних проявів і перебігу захворювання, профілактики і лікування пацієнтів навчити майбутніх медичних сестер ефективно оцінювати стан пацієнта, визначати його проблеми та встановлювати діагноз.

У вивченні психічних хвороб значна увага приділяється самостійній роботі студентів із пацієнтами в лікувально-профілактичних закладах, опрацюванню додаткової літератури в бібліотеках та вдома, практичному тренінгу і вдосконаленню професійних вмінь у тренажерних кабінетах. Викладання предмета повинно проводитися з урахуванням кваліфікаційної характеристики у тісному зв'язку з раніше вивченими дисциплінами та дисциплінами, що паралельно вивчаються.

Сучасні вимоги до рівня освіти медичної сестри передбачають культуру мислення, уявлення про роль наукового пізнання, знання основ психології, етики, деонтології, володіння комунікативними навичками.

На вивчення дисципліни відводиться загальний обсяг 120 год, з них 28 — лекції, 52 — навчальна практика під керівництвом викладача, 40 — самостійна робота. Засвоєння тем контролюється на навчальній практиці відповідно до конкретних цілей. На підсумкових заняттях рекомендується застосовувати такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: комп'ютерні тести, аналіз та оцінювання результатів досліджень, вирішення ситуаційних завдань, контроль практичних навичок тощо.

Предметна (циклова) комісія має право вносити зміни до навчальної програми (15 %) залежно від організаційних і технічних можливостей, напрямів наукових досліджень, екологічних особливостей регіону, але відповідно до вимог кінцевих цілей ОКХ і ОПП за фахом підготовки і навчальним планом.

Після вивчення дисципліни **студенти повинні знати:**

- основні положення загальної психопатології;
- етіологію, клінічні прояви, профілактику найпоширеніших психічних хвороб;
- особливості лікування психічнохворих та догляд за ними;
- законодавчі і нормативні документи, що стосуються системи охорони здоров'я, обережні і безпечні технологічні прийоми виконання процедур та маніпуляцій, заходи щодо запобігання стресам і поліпшення умов праці.

Студенти повинні вміти:

- обстежувати психічнохворих;
- виявляти основну психіатричну симптоматику;
- надавати невідкладну долікарську допомогу психічнохворим;
- забезпечувати транспортування та догляд за хворими;

- виявляти динамічні зміни в психічній діяльності, поведінці хворих;
- проводити психопрофілактичну роботу з родичами хворих.

Студенти мають бути поінформовані про:

- чинні нормативні документи МОЗ України щодо психічних захворювань;
- новітні досягнення в обстеженні психічнохворих;
- новітні досягнення в психіатрії;
- використання найсучасніших фармакологічних препаратів;
- використання сучасних фітопрепаратів;
- використання сучасних методів нетрадиційної терапії.

Компетентності, які забезпечуються навчальною дисципліною

Загальні компетентності	ЗК 3. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем. ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.
Спеціальні компетентності	СК 1. Здатність до застосовування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці. СК 2. Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта. СК 3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності. СК 4. Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи 9 перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарнопросвітницьку роботу. СК 5. Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами. СК 6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям. СК 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства. СК 8. Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності. СК 9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності. СК 10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги. СК 11. Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки. СК 12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців

	у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя). СК 13. Здатність до використання професійно профільованих знань, умінь та навичок для здійснення санітарно-гігієнічних і лабораторних досліджень, протиепідемічних та дезінфекційних заходів. СК 14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології. СК 15. Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунопрофілактику, включаючи її популяризацію.
Знання та розуміння	РН 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації. РН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності. РН 3. Застосовувати основні положення законодавства в охороні здоров'я. РН 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативноправовими документами РН 5. Дотримуватися правил охорони праці та безпеки життєдіяльності. РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей. РН 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності. РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта. РН 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах. РН 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії. РН 11. Застосовувати лікарські препарати та медикаменти при здійсненні професійної діяльності. РН 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги РН 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу. РН 14. Здійснювати заходи щодо збереження репродуктивного здоров'я населення з метою покращення демографічної ситуації. РН 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання

	населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів. РН 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань. РН 17. Вживати протиепідемічні заходи в осередку інфекційних та особливо небезпечних захворювань при здійсненні професійної діяльності. РН 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення. РН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.
--	--

Тематичний план

№ з/п	Тема	Кількість годин			
		Загальний обсяг	Лекції	Навчальна практика під керівництвом викладача	Самостійна робота
	Розділ 1. Загальні питання психіатрії				
1	Історія психіатрії. Учення про вищу нервову діяльність(ВНД). Психіка. Класифікація і типи перебігу психічних хвороб.	8	2	4	2
2	Методи обстеження психологічно хворих . Загальна психопатологія (проблеми пізнання, відчуттів та сприйняття, пам'яті та уваги, емоцій, рухово-вольової сфери та потягів, мислення, свідомості, інтелекту та поведінки у психічно хворих)	6	2		4
3	Організація психіатричної служби. Принципи догляду, спостереження та лікування в умовах стаціонару та психоневрологічного диспансеру. Експертиза в психіатрії. Робота з пацієнтами, які становлять небезпеку. Види лікувального режиму.	6	2	4	4
4	Невідкладна долікарська допомога. Профілактика експериментальних і кризових станів у психіатрії. Прогноз. Експертиза. Принципи реабілітації психічнохворих.	8	2		2
	Розділ 2. Здійснення медсестринського процесу в психіатрії.				
5	Порушення психічної діяльності при інфекційних і соматичних захворюваннях. Порушення психіки під час клімаксу. Психічні порушення при травматичному ушкодженні головного мозку. Екологічна психіатрія.	10	2	4	4
6	Проблеми пацієнтів із шизофренією, маніакально-депресивним психозом (МДП). Церебральний атеросклероз. Інволюційні психози. Психози сенільного і пресенільного віку. Епілепсія. Розумова відсталість. Прогноз. Експертиза.	8	2	4	2
7	Психогенні хвороби. Невротичні				

	розлади. Неврози. Неврастенії. Істерії. Психопатії. Основні питання дитячої психіатрії. Розлади особистості і поведінки. Акцентуації.	6	2	2	2
	Розділ 3. Загальні аспекти наркології.				
8	Наркологія та основні етапи її розвитку. Медичні та соціальні аспекти наркологічних захворювань.	8	2	4	2
9	Організація наркологічної служби. Лікувально-профілактична робота.	10	2	4	4
10	Проблеми пацієнтів з алкоголізмом. Клінічні прояви та лікувальні аспекти хронічного алкоголізму. Роль середнього медперсоналу в спостереженні за пацієнтами та профілактиці алкоголізму. Прогноз. Експертиза.	8	2	4	2
11	Проблеми пацієнтів з алкогольними психозами. Терапія алкогольних психозів. Нагляд за пацієнтами. Прогноз. Експертиза.	8	2	4	2
	Розділ 4. Здійснення мед сестринського процесу в наркології.				
12	Проблеми пацієнтів з наркоманіями. Особливості утримання та лікування. Прогноз. Експертиза. Диспансерний облік.	8	2	4	2
13	Токсикоманії та проблеми пацієнтів з токсикотоніями. Прогноз. Експертиза. Диспансерний облік. Роль медичної сестри в профілактиці токсикоманій.	8	2	4	2
14	Тютюнокуріння. Клінічна картина абстинентного синдрому. Профілактика та диспансеризація пацієнтів з токсикоманіями.	8	2	4	2
15	Обов'язки молодшого медичного персоналу наркологічної служби (стаціонару, наркологічного кабінету, фельдшерського пункту.)	6		4	2
16	Безпека життєдіяльності. Охорона праці в галузі.	4		2	2
	Усього	120	28	52	40

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Розділ 1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ПСИХІАТРІЇ

Тема 1. ІСТОРІЯ ПСИХІАТРІЇ. УЧЕННЯ ПРО ВИЩУ НЕРВОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ (ВНД). ПСИХІКА. КЛАСИФІКАЦІЯ І ТИПИ ПЕРЕБІГУ ПСИХІЧНИХ ХВОРОБ.

ЛЕКЦІЯ 1 л(2 г)

ПЛАН

1. Поняття про психіатрію. Основні етапи розвитку психіатрії.
2. Заслуги вітчизняних вчених.
3. Поняття про аналізатори, їх види та будова.
4. Класифікація психічних хвороб.
5. Первинна і вторинна профілактика психічних захворювань.
6. Роль нервової системи в життєдіяльності організму.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Погорелов І.І., Манаєнкова О.Д. Психіатрія і наркологія: підручник. – 3-є вид. – К.: Медицина, 2023. – 319 с.

Додаткова

1. Скрипніков А.М., Животовська Л.В. Психіатрія та наркологія: навчально-методичний посібник. – К.: Медицина, 2021. – 224 с.
2. Погорелов І.І., Сезін С.Ю. Медсестринство в психіатрії і наркології: навч. посіб. – 2-е вид.. – К.: Медицина, 2019. – 320 с.

Тема 2. МЕТОДИ ОБСТЕЖЕННЯ ПСИХІЧНОХВОРИХ. ЗАГАЛЬНА ПСИХОПАТОЛОГІЯ (ПРОБЛЕМИ ПІЗНАННЯ, ВІДЧУТТІВ ТА СПРИЙНЯТТЯ, ПАМ'ЯТІ ТА УВАГИ, ЕМОЦІЙ, РУХОВО-ВОЛЬОВОЇ СФЕРИ ТА ПОТЯГІВ, МИСЛЕННЯ, СВІДОМОСТІ, ІНТЕЛЕКТУ ТА ПОВЕДІНКИ У ПСИХІЧНОХВОРИХ.

ЛЕКЦІЯ 2 л(2 г)

ПЛАН

1. Порушення пізнавальної діяльності. Розлади відчуття та сприйняття.
2. Синдром Кандинського-Клерамбо.
3. Патологія пам'яті. Види амнезій.
4. Розлади мислення.
5. Розлади інтелекту та уваги.
6. Патологія емоційної діяльності.
7. Рухово-вольові розлади: рухове збудження та ступорозний стан.
8. Судомні напади.
9. Розлади вольової сфери.
10. Розлади свідомості.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ1 - 2п (4 години)

1. Характеристики розладів психічних станів (страху, тривоги, дратівливості).

*

2. Структура і порядок роботи в психіатричного відділення.
3. Особливості поведінки та роботи ведичного персоналу в психіатричних, лікувальних закладах.
4. Надання психіатричної допомоги в добровільному та в недобровільному порядку.
5. Введення документації (історія хвороби, журнал спостережень).
6. Основні принципи і методи обстеження психічнохворих.
7. Оцінювання загального стану та психічного статусу пацієнта.
8. Нагляд та спостереження за поведінкою та висловлюваннями психічнохворих, запис їх у журналі спостереження.
9. План догляду за пацієнтами з потьмаренням свідомості.
10. Догляд за хворими з депресивним станом (запобігання суїциду)

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Погорелов І.І., Манаєнкова О.Д. Психіатрія і наркологія: підручник. – 3-є вид. – К.: Медицина, 2023. – 319 с.

Додаткова

1. Скрипніков А.М., Животовська Л.В. Психіатрія та наркологія: навчально-методичний посібник. – К.: Медицина, 2021. – 224 с.
2. Погорелов І.І., Сезін С.Ю. Медсестринство в психіатрії і наркології: навч. посіб. – 2-е вид. – К.: Медицина, 2019. – 320 с.

ТЕМА 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПСИХІАТРИЧНОЇ СЛУЖБИ. ПРИНЦИПИ ДОГЛЯДУ, СПОСТЕРЕЖЕННЯ ТА ЛІКУВАННЯ В УМОВАХ СТАЦІОНАРУ ПСИХОНЕВРОЛОГІЧНОГО ДИСПАНСЕРУ. ЕКСПЕРТИЗА В ПСИХІАТРІЇ. РОБОТА З ПАЦІЄНТАМИ, ЯКІ СТАНОВЛЯТЬ НЕБЕЗПЕКУ. ВИДИ ЛІКУВАЛЬНОГО РЕЖИМУ.

ЛЕКЦІЯ 3 л (2 г)

ПЛАН

1. Організація психіатричної допомоги в Україні.
2. Законодавство в психіатрії. Закон України про психіатрію від 20.12.2000р.
3. Надання психіатричної допомоги в примусовому порядку.
4. Експертиза та її види.
5. Типи режимів у психіатричних стаціонарах.
6. Особливості роботи з пацієнтами, які становлять небезпеку.
7. Лікувально-охоронний режим та його організація.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Погорелов І.І., Манаєнкова О.Д. Психіатрія і наркологія: підручник. – 3-є вид. – К.: Медицина, 2023. – 319 с.

Додаткова

1. Скрипніков А.М., Животовська Л.В. Психіатрія та наркологія: навчально-методичний посібник. – К.: Медицина, 2021. – 224 с.
2. Погорелов І.І., Сезін С.Ю. Медсестринство в психіатрії і наркології: навч. посіб. – 2-е вид. – К.: Медицина, 2019. – 320 с.

ТЕМА 4. НЕВІДКЛАДНА ДОЛІКАРСЬКА ДОПОМОГА. ПРОФІЛАКТИКА ЕКСТРЕМАЛЬНИХ І КРИЗОВИХ СТАНІВ У ПСИХІАТРІЇ. ПРОГНОЗ. ЕКСПЕРТИЗА. ПРИНЦИПИ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПСИХІЧНОХВОРИХ.

ЛЕКЦІЯ 4 л(2 г)

ПЛАН

1. Гостре психомоторне збудження та його види.
2. Невідкладна допомога при високому ризику суїциду або гомоциду.
3. Невідкладна допомога при конвульсивних нападах.
4. Невідкладна допомога при відмові від вживання їжі або ліків.
5. Невідкладна допомога при колапсі на фоні парентерального введення нейролептиків.
6. Запобігання небезпечним діям хворих під час галюцинацій, маячних ідей, тривожних станів, страхів.
7. Порушення формули сну.
8. Надання допомоги при болю різної етіології.
9. Патологічна реакція горя.
10. Надання допомоги при істеричних нападах.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3 - 4 п (4 години)

1. Ознайомлення з основними відділеннями, структурою психіатричної лікарні та психоневрологічного диспансеру.
2. Медсестринська робота в стаціонарі.
- 2'. Диспансерне спостереження за психічнохворих.
4. Здійснення нагляду за психічнохворими та ведення документації (журнал нагляду, оформлення документації для проведення експертизи).
5. Основні принципи реабілітації психічнохворих
6. Екстремальні стани, небезпечні для пацієнта та оточення: психомоторного збудження, депресії.
7. Проведення медсестринської діагностики згідно із загальним станом пацієнта.
8. Госпіталізм як вплив тривалого перебування в лікарні, відриву від рідних та близьких на психіку пацієнта.
9. Дії медичної сестри в екстремальних та кризових ситуаціях.
10. Організація лікувано-охоронного режиму.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Погорелов І.І., Манаєнкова О.Д. Психіатрія і наркологія: підручник. – 3-є вид. – К.: Медицина, 2023. – 319 с.

Додаткова

1. Скрипніков А.М., Животовська Л.В. Психіатрія та наркологія: навчально-методичний посібник. – К.: Медицина, 2021. – 224 с.
2. Погорелов І.І., Сезін С.Ю. Медсестринство в психіатрії і наркології: навч. посіб. – 2-е вид. – К.: Медицина, 2019. – 320 с.

Розділ 2. ЗДІЙСНЕННЯ МЕДСЕСТРИНСЬКОГО ПРОЦЕСУ В ПСИХІАТРІЇ.

Тема 5. ПОРУШЕННЯ ПСИХІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИ ІНФЕКЦІЙНИХ І СОМАТИЧНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ. ПІСЛЯПОЛОГОВІ ПСИХОЗИ. ПОРУШЕННЯ ПСИХІКИ ПІД ЧАС КЛІМАКСУ. ПСИХІЧНІ ПОРУШЕННЯ ПРИ ТРАВМАТИЧНОМУ УШКОДЖЕННІ ГОЛОВНОГО МОЗКУ. ЕКОЛОГІЧНА ПСИХІАТРІЯ

ЛЕКЦІЯ 5 л(2 г)

ПЛАН

- 1.Визначення поняття «інфекційні психози». Етіологія, патогенез, класифікація.
- 2.Розлади свідомості при гострих інфекційних хворобах.
- 3.Психози при нейроінфекціях.
- 4.Зміни особистості при хронічних інфекційних хворобах.
- 5.Соматогенні психічні розлади.
- 6.Порушення психіки при СНІДі.
- 7.Післяпологові та клімактеричні психічні розлади.
- 8.Психічні порушення при ЧМТ.
- 9.Екологічна психіатрія.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5п 1(4 години)

1. Психічні порушення при інфекційних захворюваннях.
2. Психічні порушення при соматичних захворюваннях.
3. Виконання медсестринського процесу за цих станів обстеження, встановлення медсестринських діагнозів.
4. Післяпологові психози. Психотичні стани в період лактації. Нервозоподібна та психопатична симптоматика в початкових та гострих періодах ЧМТ.
5. Порушення психіки у віддалений період ЧМТ.
6. Посттравматичний розвиток особистості.
7. Особливості догляду за пацієнтами з психічними розладами, пов'язаними з наслідками аварії на ЧАЕС, екологічними катастрофами, терористичними актами.
8. Роль медичної сестри в профілактиці психічних порушень унаслідок дії екологічних факторів.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Погорелов І.І., Манаєнкова О.Д. Психіатрія і наркологія: підручник. – 3-є вид. – К.: Медицина, 2023. – 319 с.

Додаткова

1. Скрипніков А.М., Животовська Л.В. Психіатрія та наркологія: навчально-методичний посібник. – К.: Медицина, 2021. – 224 с.
2. Погорелов І.І., Сезін С.Ю. Медсестринство в психіатрії і наркології: навч. посіб. – 2-е вид. – К.: Медицина, 2019. – 320 с.

Тема 6. ПРОБЛЕМИ ПАЦІЄНТІВ ІЗ ШИЗОФРЕНІЄЮ, МАНІАКАЛЬНО-ДЕПРЕСИВНИМ ПСИХОЗОМ (МДП). ЦЕРЕБРАЛЬНИЙ АТЕРОСКЛЕРОЗ. ІНВОЛЮЦІЙНІ ПСИХОЗИ. ПСИХОЗИ СЕНІЛЬНОГО І ПРЕСЕНІЛЬНОГО ВІКУ. ЕПІЛЕПСІЯ. РОЗУМОВА ВІДСТАЛІСТЬ. ПРОГНОЗ. ЕКСПЕРТИЗА

ЛЕКЦІЯ 6 л(2 г)

ПЛАН

1. Етіологія та патогенез шизофренії. Основні клінічні форми і типи перебігу шизофренії.
2. Поняття про дефект психіки і наслідки хвороби.
3. Особливості догляду і нагляду при різних формах шизофренії
4. Види лікування хворих на шизофренію.
5. Маніакально-депресивний психоз. Особливості догляду і нагляду за хворими.
6. Церебральний атеросклероз та атеросклеротичні психози.
7. Гострі судинні психози. Особливості догляду за хворими.
8. Пресенільні психози. Деменція пресенільного віку.
9. Сенільні психози.
10. Епілепсія, форми. Види епілептичних нападів.
11. Перша допомога при епілептичному стані. Епілептиформний синдром.
12. Епілептична зміна особистості.
13. Розумова відсталість.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6п 1(4 години)

1. Особливості медсестринського нагляду за хворими з різними типами перебігу шизофренії і різними формами клінічної симптоматики.
2. Дефект психіки і наслідки хвороби та нагляд за такими хворими.
3. Медсестринський процес при нагляді за хворими з судинними психічними розладами.
4. Особливості догляду за хворими з пресенільними психозами.
5. Медсестринський процес при догляді за пацієнтами з сенільною деменцією.
6. Догляд за хворими з епілепсією під час епілептичного нападу та епілептичного статусу.
7. Роль медичної сестри при проведенні заходів соціальної адаптації хворих на олігофренію.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Погорелов І.І., Манаєнкова О.Д. Психіатрія і наркологія: підручник. – 3-є вид. – К.: Медицина, 2023. – 319 с.

Додаткова

1. Скрипніков А.М., Животовська Л.В. Психіатрія та наркологія: навчально-методичний посібник. – К.: Медицина, 2021. – 224 с.
2. Погорелов І.І., Сезін С.Ю. Медсестринство в психіатрії і наркології: навч. посіб. – 2-е вид. – К.: Медицина, 2019. – 320 с.

Тема 7. ПСИХОГЕННІ ХВОРОБИ. НЕВРОТИЧНІ РОЗЛАДИ. НЕВРОЗИ. НЕВРАСТЕНІЇ. ІСТЕРІЇ. ПСИХОПАТІЇ. ОСНОВНІ ПИТАННЯ ДИТЯЧОЇ ПСИХІАТРІЇ. РОЗЛАДИ ОСОБИСТОСТІ І ПОВЕДІНКИ. АКЦЕНТУАЦІЇ

ЛЕКЦІЯ 7л (2 г)

ПЛАН

1. Поняття про психогенні чинники.
2. Неврози та їх види.
3. Роль психотерапії в комплексному лікуванні пацієнтів з неврозами.
4. Неврози у дітей.
5. Реактивні психози.
6. Класифікація психопатій.
7. Суїцид, фактори ризику та запобігання суїцидальним спробам.
8. Психопатоподібні розлади в дітей та підлітків.
9. Розлади особистості та поведінки.
10. Акцентуації особистості.
11. Значення психотерапії в лікуванні психогенних хвороб.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 7п 1(2 години)

1. Оцінювання загального стану, проблем та потреб пацієнтів з невротичними розладами.
2. Основи сестринської психотерапії.
3. Оцінювання загального стану, розладів поведінки та особистості хворих на психопатію.
4. Особливості поведінки та спілкування медичної сестри з хворими на психопатологію та їх родичами для вирішення соціальних проблем пацієнта.
5. Значення психотерапевтичного середовища.
6. Запобігання проявам насильства у хворих на психопатію.
7. Основні принципи й особливості догляду і лікування.
8. Дотримання медичним персоналом правил медичної етики і деонтології.
9. Підсумковий модульний контроль.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Погорелов І.І., Манаєнкова О.Д. Психіатрія і наркологія: підручник. – 3-є вид. – К.: Медицина, 2023. – 319 с.

Додаткова

1. Скрипніков А.М., Животовська Л.В. Психіатрія та наркологія: навчально-методичний посібник. – К.: Медицина, 2021. – 224 с.
2. Погорелов І.І., Сезін С.Ю. Медсестринство в психіатрії і наркології: навч. посіб. – 2-е вид. – К.: Медицина, 2019. – 320 с.

Розділ 3. ЗАГАЛЬНІ АСПЕКТИ НАРКОЛОГІЇ

Тема 8. НАРКОЛОГІЯ ТА ОСНОВНІ ЕТАПИ ЇЇ РОЗВИТКУ. МЕДИЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ НАРКОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ.

ЛЕКЦІЯ 8 л(2 г)

ПЛАН

1. Медичні та соціальні аспекти наркологічних захворювань.
2. Алкоголізм та алкогольні психози як соціальна проблема.

3. Організація психіатричної та наркологічної служби.
4. Етіологія та патогенез алкоголізму.
5. Алкоголізм та його відмінність від побутового пияцтва.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 8п 1(4 години)

1. Ознайомлення з лікувально-профілактичними закладами наркологічного профілакторію.
2. Особливості амбулаторної та стаціонарної наркологічної служби.
3. Диспансерне спостереження та взяття на облік хворих наркологічного профілю.
4. Роль медичної сестри в профілактиці алкогольних та наркотичних зрывів.
5. Адміністративні, законодавчі і медико-соціальні аспекти в системі загальнодержавних заходів профілактики пияцтва та алкоголізму, наркоманії, токсикоманії, тютюнопаління.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Погорелов І.І., Манаєнкова О.Д. Психіатрія і наркологія: підручник. – 3-є вид. – К.: Медицина, 2023. – 319 с.

Додаткова

1. Скрипніков А.М., Животовська Л.В. Психіатрія та наркологія: навчально-методичний посібник. – К.: Медицина, 2021. – 224 с.
2. Погорелов І.І., Сезін С.Ю. Медсестринство в психіатрії і наркології: навч. посіб. – 2-е вид. – К.: Медицина, 2019. – 320 с.

ТЕМА 9. ОРГАНІЗАЦІЯ НАРКОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ. ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНА РОБОТА.

ЛЕКЦІЯ 9 л (2 г)

ПЛАН

1. Картина простого алкогольного сп'яніння.
2. Патологія сп'яніння.
3. Експертиза алкогольного сп'яніння.
4. Роль медичної сестри в проведенні профілактики наркологічних захворювань.
5. Принципи проведення антиалкогольної боротьби.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ 9п 1(4 години)

1. Патронажна робота медичної сестри.
2. Особливості поведінки медичного персоналу під час роботи з хворими наркологічного профілю.
3. Оформлення медичної документації в лікувально-профілактичних закладах наркологічного профілю.
4. Роль медичної сестри в проведенні експертизи алкогольного сп'яніння та показання до їх проведення.
5. Алкогольне отруєння та медсестринська допомога в разі гострого отруєння алкоголем.
6. Психотерапевтична на соціально - освітня робота медичної сестри.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Погорелов І.І., Манаєнкова О.Д. Психіатрія і наркологія: підручник. – 3-є вид. – К.: Медицина, 2023. – 319 с.

Додаткова

1. Скрипніков А.М., Животовська Л.В. Психіатрія та наркологія: навчально-методичний посібник. – К.: Медицина, 2021. – 224 с.
2. Погорелов І.І., Сезін С.Ю. Медсестринство в психіатрії і наркології: навч. посіб. – 2-е вид. – К.: Медицина, 2019. – 320 с.

Тема 10. ПРОБЛЕМИ ПАЦІЄНТІВ З АЛКОГОЛІЗМОМ. КЛІНІЧНІ ПРОЯВИ ТА ЛІКУВАЛЬНІ АСПЕКТИ ХРОНІЧНОГО АЛКОГОЛІЗМУ. РОЛЬ СЕРЕДНЬОГО МЕДПЕРСОНАЛУ В СПОСТЕРЕЖЕННІ ЗА ПАЦІЄНТАМИ ТА ПРОФІЛАКТИЦІ АЛКОГОЛІЗМУ. ПРОГНОЗ. ЕКСПЕРТИЗА.

ЛЕКЦІЯ 10 л(2г)

ПЛАН

1. Клінічна картина алкоголізму.
2. Алкогольний абстинентний синдром, його клінічна картина.
3. Форми сп'яніння.
4. Стадії хронічного алкоголізму.
5. Зміни особистості при алкоголізмі.
6. Соматичні та неврологічні зміни при алкоголізмі.
7. Особливості алкоголізму на фоні інших психічних захворювань.
8. Алкоголізм у жінок.
9. Вікові аспекти алкоголізму.
10. Ремісії та рецидиви при алкоголізмі

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 10п 1 (4 години)

1. Встановлення проблем пацієнта з різними стадіями алкоголізму.
2. Принципи та методи лікування алкоголізму.
3. Етапність у лікуванні алкоголізму.
4. Зняття патологічного потягу до алкоголю. Психотерапія деонтологія. Трудотерапія.
5. Участь медичної сестри у проведенні лікування хворих на алкоголізм.
6. Зняття психомоторного збудження.
7. Психотерапевтична та санітарно-освітня робота медсестри.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Погорелов І.І., Манаєнкова О.Д. Психіатрія і наркологія: підручник. – 3-є вид. – К.: Медицина, 2023. – 319 с.

Додаткова

1. Скрипніков А.М., Животовська Л.В. Психіатрія та наркологія: навчально-методичний посібник. – К.: Медицина, 2021. – 224 с.
2. Погорелов І.І., Сезін С.Ю. Медсестринство в психіатрії і наркології: навч. посіб. – 2-е вид. – К.: Медицина, 2019. – 320 с.

**Тема 11. ПРОБЛЕМИ ПАЦІЄНТІВ З АЛКОГОЛЬНИМИ ПСИХОЗАМИ.
ТЕРАПІЯ АЛКОГОЛЬНИХ ПСИХОЗІВ. НАГЛЯД ЗА
ПАЦІЄНТАМИ. ПРОГНОЗ. ЕКСПЕРТИЗА.**

ЛЕКЦІЯ 11 л(2 г)

ПЛАН

1. Алкоголічні психози. Класифікація.
2. Алкогольний делірій та його різновиди.
3. Алкогольні енцефалопатії.
4. Алкогольні галюцінози. Клінічна картина та прогноз.
5. Алкогольні маячні психози.
6. Основні принципи лікування алкогольних психозів.
7. Психотерапія і деонтологія.
8. Роль медсестри в проведенні психотерапевтичного потягу до алкоголю.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 11п 1 (4 години)

1. Встановлення проблем пацієнта з різними видами алкогольних: психозів.
2. Принципи та методи лікування алкогольних психозів та особливості утримання і нагляду за пацієнтами.
3. Роль медичної сестри в усуненні абстинентного синдрому.
4. Етапність у лікуванні.
5. Правила поведінки медичних сестер в закладах наркологічного типу.
6. Планування дій медсестри з догляду та нагляду.
7. Зняття психомоторного збудження та синдромів розладів свідомості.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Погорелов І.І., Манаєнкова О.Д. Психіатрія і наркологія: підручник. – 3-є вид. – К.: Медицина, 2023. – 319 с.

Додаткова

1. Скрипніков А.М., Животовська Л.В. Психіатрія та наркологія: навчально-методичний посібник. – К.: Медицина, 2021. – 224 с.
2. Погорелов І.І., Сезін С.Ю. Медсестринство в психіатрії і наркології: навч. посіб. – 2-е вид. – К.: Медицина, 2019. – 320 с.

**Змістовий модуль 4. ЗДІЙСНЕННЯ МЕДСЕСТРИНСЬКОГО ПРОЦЕСУ В
НАРКОЛОГІЇ**

**Тема 12. ПРОБЛЕМИ ПАЦІЄНТІВ З НАРКОМАНІЯМИ. ОСОБЛИВОСТІ
УТРИМАННЯ ТА ЛІКУВАННЯ. ПРОГНОЗ. ЕКСПЕРТИЗА. ДИСПАНСЕРНИЙ ОБЛІК.**

ЛЕКЦІЯ 12 л(2 г)

ПЛАН

1. Визначення понять «наркоманія», «токсикоманія», «полі наркоманія», «ускладнена наркоманія».
2. Сучасна класифікація наркотичних речовин.
3. Причини розвитку наркоманії.
4. Епідеміологія наркоманії.
5. Форми наркомаїї.
6. Олійні наркоманії.
7. Клінічна картина гашишизму.

- 8.Ефедронова наркоманія.
- 9.Полінаркоманія.
- 10.Роль медичної сестри в проведенні експертизи наркотичного сп'яніння.
- 11.Невідкладна допомога при наркологічному отруєнні.
- 12.Етапність лікування хворих на наркоманії.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 12п 1 (4 години)

1. Клінічна картина морфінізму, гашишизму.
2. Ознаки гострої інтоксикації морфієм, гашишем. Роль медичної сестри в діагностиці цих станів.
3. Принципи лікування наркоманії.
4. Синдром відміни наркотичних речовин.
5. Зняття абстинентного синдрому.
6. Участь медичної сестри у лікуванні пацієнтів з наркотичною залежністю.
7. Особливості та види режимів наркологічних стаціонарів.
8. Облік, зберігання, використання, знешкодження ампул з-під використаних наркотичних речовин.
9. Облік, використання і списання медичних шприців для ін'єкцій.
- 10.Профілактична та санітарно-освітня робота.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Погорелов І.І., Манаєнкова О.Д. Психіатрія і наркологія: підручник. – 3-є вид. – К.: Медицина, 2023. – 319 с.

Додаткова

1. Скрипніков А.М., Животовська Л.В. Психіатрія та наркологія: навчально-методичний посібник. – К.: Медицина, 2021. – 224 с.
2. Погорелов І.І., Сезін С.Ю. Медсестринство в психіатрії і наркології: навч. посіб. – 2-е вид. – К.: Медицина, 2019. – 320 с.

**Тема 13. ТОКСИКОМАНІЯ ТА ПРОБЛЕМИ ПАЦІЄНТІВ З ТОКСИКОМАНІЯМИ.
ПРОГНОЗ. ЕКСПЕРТИЗА. НОРМАТИВНІ АКТИ МОЗ ПРО СТРОКИ ЛІКУВАННЯ.
ПРОГНОЗ. ЕКСПЕРТИЗА. ДИСПАНСЕРНИЙ ОБЛІК. РОЛЬ МЕДИЧНОЇ СЕСТРИ В
ПРОФІЛАКТИЦІ ТОКСИКОМАНІЇ.**

ЛЕКЦІЯ 13 л(2 г)

ПЛАН

1. Визначення поняття «токсикоманії» та проблеми пацієнтів з токсикоманіями.
2. Причини розвитку токсикоманії. Епідеміологія токсикоманії. Види токсикоманії.
3. Токсикоманії снодійними препаратами і транквілізаторами.
4. Політоксикоманії.
5. Роль медичної сестри в проведенні експертизи наркологічного сп'яніння.
6. Невідкладна допомога при токсичному отруєнні.
7. Етапність лікування хворих на токсикоманію.
8. Види лікування хворих на токсикоманії

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 13п 1 (4 години)

1. Клінічна картина барбітуроманії.
2. Ознаки гострої інтоксикації барбітуратами.
3. Принципи лікування токсикоманії.
4. Синдром відміни токсичних речовин.
5. Зняття абстинентного синдрому.
6. Тактика медичного персоналу щодо хворих на токсикоманію та їх близьких.
7. Запобігання таємному вживанню токсичних речовин.

8. Облік, зберігання, використання, знешкодження ампул і під використаних токсичних речовин.
9. Облік, використання і списання використаних медичних шприців для ін'єкцій.
10. Психотерапевтична та санітарно-освітня робота медичної сестри.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Погорєлов І.І., Манаєнкова О.Д. Психіатрія і наркологія: підручник. – 3-є вид. – К.: Медицина, 2023. – 319 с.

Додаткова

1. Скрипніков А.М., Животовська Л.В. Психіатрія та наркологія: навчально-методичний посібник. – К.: Медицина, 2021. – 224 с.
2. Погорєлов І.І., Сезін С.Ю. Медсестринство в психіатрії і наркології: навч. посіб. – 2-е вид. – К.: Медицина, 2019. – 320 с.

Тема 14. ТЮТЮНОКУРІННЯ. КЛІНІЧНА КАРТИНА АБСТИНЕНТНОГО СИНДРОМУ. ПРОФІЛАКТИКА ТА ДИСПАНСЕРИЗАЦІЯ ПАЦІЄНТІВ З ТОКСИКОМАНІЯМИ.

ЛЕКЦІЯ 14л(2 г)

ПЛАН

1. Хворобливі розлади, що виникають в організмі під дією нікотину.
2. Роль медичних працівників у боротьбі з тютюнокурінням.
 1. Організація роботи наркологічного кабінету.
 2. Роль медсестри в проведенні лікувально-профілактичної роботи.
 3. Роль медсестри в наркологічних закладах ТВД.
 4. Законодавчі акти, спрямовані на боротьбу з наркоманіями

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 14п 1(4 години)

1. Роль медичних працівників у боротьбі з тютюнокурінням.
2. Методи доказової медицини, що характеризують залежність від нікотину.
3. Організація роботи наркологічного кабінету.
4. Групи профілактичного обліку.
5. Особливості роботи підліткового наркологічного кабінету.
6. Роль медсестри в оцінюванні загального стану пацієнту та його психічного статусу.
7. Документація в сестринській роботі.
8. Планування медсестринської допомоги.
9. Взаємовідносини між медичною сестрою та пацієнтом.
10. Психотерапевтична робота медичної сестри.
11. Санітарно-освітня робота.

Тема 15. ОБОВ'ЯЗКИ МОЛОДШОГО МЕДИЧНОГО ПЕРСОНАЛУ НАРКОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ (СТАЦІОНАРУ, НАРКОЛОГІЧНОГО КАБІНЕТУ, ФЕЛЬДШЕРСЬКОГО НАРКОЛОГІЧНОГО ПУНКТУ).

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 15п 1 (4 години)

1. Види немедикаментозного спілкування, що можуть здійснюватись медичними сестрами.
2. Організація харчовального процесу.
3. Надання допомоги пацієнтові під час споживання їжі.

4. Супроводження пацієнтів поза межами стаціонару.
5. Регламентування візитів відвідувача в стаціонарі
6. Переведення хворих в інше відділення чи лікарні. ^п. Виписування хворих
8. Особисті речі хворих, їх зберігання та огляд.
9. Сестринська допомога пацієнтам які вмирають в лікарні

Тема 16. БЕЗПЕКА ЖИТТЕДІЯЛЬНОСТІ. ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 16 п1 (2 години)

1. Питання соціальної допомоги. Опікунство.
2. Сімейне консультування.
3. Охорона праці в галузі.
4. Підсумковий модульний контроль

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Погорелов І.І., Манаєнкова О.Д. Психіатрія і наркологія: підручник. – 3-є вид. – К.: Медицина, 2023. – 319 с.

Додаткова

1. Скрипніков А.М., Животовська Л.В. Психіатрія та наркологія: навчально-методичний посібник. – К.: Медицина, 2021. – 224 с.
2. Погорелов І.І., Сезін С.Ю. Медсестринство в психіатрії і наркології: навч. посіб. – 2-е вид. – К.: Медицина, 2019. – 320 с.

ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема самостійної роботи	Години
Учення про вищу нервову діяльність	2 год.
Синдроми виключеної свідомості (оглушення, сопор, кома)	4 год.
Етико-моральний кодекс медичної сестри	4 год.
Принципи надання долікарської допомоги при колапсі.	2 год.
Особливості психоендокринного синдрому при різних захворюваннях залоз внутрішньої секреції	4 год.
Сучасні погляди на етіологію та патогенез шизофренії.	2 год.
Неврастенія: клінічні прояви, форми (стадії), лікування.	2 год.
Видатні вітчизняні вчені наркології.	2 год.
Роль медичної сестри в проведенні профілактики наркологічних захворювань.	4 год.
Соматичні та неврологічні зміни при алкоголізмі.	2 год.
Принципи та методи лікування алкогольних психозів та особливості утримання і нагляду за пацієнтами	2 год.
Роль медичної сестри в профілактиці токсикоманії	2 год.

Профілактика тютюнокуріння	2 год.
Правила організації диспансерного спостереження за наркологічними та психіатричними хворими	2 год.
Основні посадові інструкції медичної сестри наркологічного відділення	2 год.
Правила проведення профілактичних бесід	2 год.
Всього	40 год.

ПОТОЧНИЙ І ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Поточний контроль – здійснюється під час практичних та семінарських занять, а також шляхом відпрацювання заборгованостей і незадовільних оцінок, проведення індивідуальних консультацій.

Модульний контроль – здійснюється у формі контрольної роботи або тестування по завершенні вивчення певного модулю з курсу.

Підсумковий контроль – семестровий іспит (залік).

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

1. Оцінка **"відмінно"** виставляється, якщо студент:

- глибоко, ґрунтовно, всебічно та систематизовано засвоїв весь програмний матеріал,
- вичерпно, послідовно, ґрамотно та логічно його викладає,
- правильно обґрунтовує прийняті рішення, має різнобічні навички, прийоми, виконання практичних робіт, виявляє вміння самостійно узагальнювати та викладати матеріал, не допускаючи помилок,
- видозмінення завдання не викликає у нього складності,
- виявляє знання основної та знайомство з додатковою літературою, передбачених програмою на рівні творчого використання,
-

2. Оцінка **"добре"** виставляється, якщо студент:

- твердо знає програмний матеріал,
- ґрамотно і по суті викладає його, не допускає суттєвих неточностей у відповіді на питання,
- може правильно застосувати теоретичні положення і володіє необхідними навичками при виконанні практичних завдань на рівні аналогічного відтворення.
-

3. Оцінка **"задовільно"** виставляється, якщо студент:

- засвоїв тільки основний матеріал на рівні репродуктивного відтворення, але не знає окремих деталей,
- припускається неточностей,
- недостатньо вірних формулювань,
- порушує послідовність у викладі матеріалу,
- відчуває труднощі під час виконання практичних завдань.
-

4. Оцінка **"незадовільно"** виставляється, якщо студент:

- не знає значної частини програмного матеріалу,
- допускає суттєві помилки,
- з великим труднощами виконує практичні роботи на рівні нижче репродуктивного відтворення.

ПИТАННЯ ДЛЯ ЗАЛІКОВОГО ЗАНЯТТЯ 1

1. Історія розвитку психіатрії як науки. Її роль у системі охорони здоров'я.
2. Організація психіатричної допомоги в Україні.
3. Науковий внесок вітчизняних фізіологів І.М. Сеченова та І.П. Павлова у вчення про вищу нервову діяльність.
4. Робота молодшого медичного персоналу в психіатричній лікарні та психоневрологічному диспансері. Охорона праці в психіатрії.
5. Принципи догляду, спостереження та лікування психічнохворих.
6. Експертиза в психіатрії, її види.
7. Психотерапія як один з основних методів лікування психічнохворих. Основи медсестринської психотерапії.
8. Розлади свідомості, сприймання, пам'яті, мислення у психічнохворих.
9. Психопатологія емоцій, уваги та рухо-вольової сфери.
10. Поширені медсестринські діагнози.
Етико-деонтологічні принципи спілкування з пацієнтами.
11. Психічні розлади при соматичних неінфекційних та інфекційних хворобах, інтоксикаціях: причини, симптоми. Порушення психіки при СНІДі, нейросифілісі.
Проблеми пацієнтів, хворих на шизофренію. Етіологія, патогенез, основні клінічні форми, принципи лікування. Характеристика дефектів особистості.
12. Проблеми пацієнтів з маніакально-депресивним психозом. Етіологія, основні клінічні симптоми маніакальної та депресивної фаз, принципи лікування і нагляду за хворими.
13. Порушення інтелекту (природжені — олігофренії; набуті — деменції). Етіологія, види, основні симптоми, лікування і нагляд за хворими.
14. Роль медичної сестри в проведенні соціальної адаптації при різних психічних розладах: шизофренії, МДП, порушеннях інтелекту.
15. Епілесія. Етіологія, патогенез, основні прояви: великий судомний напад, безсудомні напади, дисфорії, потьмарення свідомості. Особливості нагляду, прогноз.
16. Невідкладна допомога при великому судомному нападі та епілептичному статусі.
17. Розлади психіки на фоні судинної патології головного мозку: атеросклерозу судин головного мозку, гіпертонічної хвороби, гіпотонічної хвороби.
18. Стареча недоумкуватість: етіологія, патогенез, клінічні прояви. Догляд та нагляд за пацієнтами. Роль медичної сестри в проведенні соціального захисту пацієнтів.
19. Пресенільні деменції (хвороба Піка, Альцгеймера): етіологія, патогенез, клінічна картина, лікування. Прогноз.
20. Психічні розлади при черепно-мозковій травмі — ранні та віддалені. Основні клінічні прояви, принципи лікування, догляду та нагляду за пацієнтами.
21. Екологічна психіатрія. Розлади психіки внаслідок природних катаклізмів, радіації, вібрації і звуку, несприятливих клімато-метеорологічних умов, змц атмосферного тиску і газового середовища, екзогенних інтоксикацій.
22. Психічні розлади, пов'язані з наслідками аварії на ЧАЕС, екологічними катастрофами, терористичними актами.
23. Неврози: патофізіологічні механізми виникнення, їх види, клінічна характеристика. Особливості лікування та нагляду. Диспансеризація.
24. Реактивні психози: механізм виникнення, клінічні форми. Особливості догляду та нагляду. Експертиза. Прогноз.
25. Психопатії: основні критерії, роль сімейного виховання у виникненні психопатій. Клінічні типи, особливості лікування. Профілактика.
26. Розлади особистості та поведінки. Акцентуації особистості.

ПИТАННЯ ДЛЯ ЗАЛІКОВОГО ЗАНЯТТЯ 2

1. Наркологія та основні етапи її розвитку. Медичні та соціальні аспекти наркологічних захворювань.
2. Організація наркологічної служби. Лікувально-профілактична робота медичного персоналу. Охорона праці в наркології.
3. Проблеми пацієнтів з алкоголізмом та алкогольними психозами. Їхні види.
4. Терапія алкогольних психозів. Прогноз. Експертиза.
5. Проблеми пацієнтів з наркоманіями та токсикоманіями. Етапи лікування. Прогноз. Експертиза.
6. Нормативні акти МОЗ про строки лікування хворих наркологічного профілю.
7. Тютюнокуріння. Клінічна картина абстинентного синдрому. Профілактика та диспансеризація пацієнтів з токсикоманіями.
8. Обов'язки молодшого медичного персоналу наркологічної служби, наркологічного кабінету, стаціонару, фельдшерського наркологічного пункту. Безпека життєдіяльності.
9. Сучасна концепція медсестринського діагнозу. Найпоширеніші медсестринські діагнози.
10. Невідкладні стани в психіатрії та наркології. Основні принципи й алгоритми медсестринської допомоги.
11. Поняття про госпіталізм. Роль медичної сестри в запобіганні й подоланні його серед психічнохворих.
12. Роль медичної сестри у виявленні агравації, симуляції та дисимуляції.
13. Основи психогігієни та психопрофілактики. Профілактика психічних захворювань.
14. Охорона праці в наркології.

Міждисциплінарна інтеграція.

Розділ 1. Загальні питання психіатрії.

Тема 1. ІСТОРІЯ ПСИХІАТРІЇ. УЧЕННЯ ПРО ВИЩУ НЕРВОВУ ДІЯЛЬНІСТЬ (ВНД). ПСИХІКА. КЛАСИФІКАЦІЯ І ТИПИ ПЕРЕБІГУ ПСИХІЧНИХ ХВОРОБ.

№	Дисципліна	Знати	Вміти
1.	Попередня: Нормальна фізіологія, медична психологія, анатомія людини	Анатомо-фізіологічна характеристика структур головного мозку, основні положення теорії Павлова про вищу нервову діяльність	Проводити експериментально-психологічне дослідження різних сфер психічної діяльності
2.	Наступна: Патологічна фізіологія	Психіка- як найвищий рівень інтеграції.	Спостерігати за поведінкою та висловлюваннями пацієнтів
3.	Внутрішньо-предметна інтеграція	Загальні закономірності формування психічної патології.	Вести мед. документацію

Тема 2. МЕТОДИ ОБСТЕЖЕННЯ ПСИХІЧНОХВОРИХ. ЗАГАЛЬНА ПСИХОПАТОЛОГІЯ (ПРОБЛЕМИ ПІЗНАННЯ, ВІДЧУТТІВ ТА СПРИЙНЯТТЯ, ПАМ'ЯТІ ТА УВАГИ, ЕМОЦІЙ, РУХОВО-ВОЛЬОВОЇ СФЕРИ ТА ПОТЯГІВ, МИСЛЕННЯ, СВІДОМОСТІ, ІНТЕЛЕКТУ ТА ПОВЕДІНКИ У ПСИХІЧНОХВОРИХ.

№	Дисципліна	Знати	Вміти
1.	Попередня: Нормальна фізіологія, медична психологія	Організацію медичної допомоги. Основні види обстеження хворих, основні аналізатори, сприйняття, як процес відображення, психологія відчуттів і сприйняття, мислення, уваги, пам'яті, інтелекту.	Володіти навичками спілкування з пацієнтами, проводити експериментально- психологічне дослідження сприйняття, мислення, уваги, пам'яті, інтелекту, уваги.
2.	Наступна: всі клінічні дисципліни, мед. психологія.	Організацію системи охорони психічного здоров'я.	Підготувати пацієнта до проведення різних методів обстеження, визначати наявність у пацієнта психічних розладів.
3.	Внутрішньо-предметна інтеграція	Загальні закономірності формування психічної патології, біологічні та психологічні механізми формування патології відчуттів та сприйняття, уваги ,інтелекту,пам'яті та уваги.	Вести записи у мед. документації.

ТЕМА 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ПСИХІАТРИЧНОЇ СЛУЖБИ. ПРИНЦИПИ ДОГЛЯДУ, СПОСТЕРЕЖЕННЯ ТА ЛІКУВАННЯ В УМОВАХ СТАЦІОНАРУ ПСИХОНЕВРОЛОГІЧНОГО ДИСПАНСЕРУ. ЕКСПЕРТИЗА В ПСИХІАТРІЇ. РОБОТА З ПАЦІЄНТАМИ, ЯКІ СТАНОВЛЯТЬ НЕБЕЗПЕКУ. ВИДИ ЛІКУВАЛЬНОГО РЕЖИМУ.

№	Дисципліна	Знати	Вміти
1.	Попередня: Філософія, загальна та медична психологія	Організацію роботи середнього медперсоналу при обслуговуванні хворих із психічними порушеннями в стаціонарі	Визначити стан пацієнта, його потреби.
2.	Наступна: усі клінічні дисципліни	Основні принципи спілкування з пацієнтами для визначення подальшої тактики догляду та лікування.	Основні принципи догляду та спостереження психічнохворих
3.	Внутрішньо-предметна інтеграція	Загальні закономірності формування психічної патології	Правила роботи психоневрологічного диспансеру, правила поведінки роботи з пацієнтами які становлять небезпеку.

ТЕМА 4. НЕВІДКЛАДНА ДОЛІКАРСЬКА ДОПОМОГА. ПРОФІЛАКТИКА ЕКСТРЕМАЛЬНИХ І КРИЗОВИХ СТАНІВ У ПСИХІАТРІЇ. ПРОГНОЗ. ЕКСПЕРТИЗ ПРИНЦИПИ РЕАБІЛІТАЦІЇ ПСИХІЧНОХВОРИХ.

№	Дисципліна	Знати	Вміти
1.	Попередня: Філософія, анатомія, фізіологія, загальна та медична психологія, пропедевтика внутрішніх хвороб	Організацію роботи середнього медперсоналу при обслуговуванні хворих із психічними порушеннями в стаціонарі	Визначити стан пацієнта, його потреби.
2.	Наступна: психіатрія, усі клінічні дисципліни.	Основні невідкладні стани в психіатрії	Надавати долікарську допомогу при різних невідкладних станах в психіатрії
3.	Внутрішньо-предметна інтеграція	Загальні закономірності формування психічної патології	Орієнтуватись в основних групах

			препаратів для невідкладної допомоги
--	--	--	--------------------------------------

Тема 5. ПОРУШЕННЯ ПСИХІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРИ ІНФЕКЦІЙНИХ І СОМАТИЧНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ. ПІСЛЯПОЛОГОВІ ПСИХОЗИ. ПОРУШЕННЯ ПСИХІКИ ПІД ЧАС КЛІМАКСУ. ПСИХІЧНІ ПОРУШЕННЯ ПРИ ТРАВМАТИЧНОМУ УШКОДЖЕННІ ГОЛОВНОГО МОЗКУ. ЕКОЛОГІЧНА ПСИХІАТРІЯ

№	Дисципліна	Знати	Вміти
1.	Попередня: Філософія, анатомія, фізіологія, загальна та медична психологія, пропедевтика внутрішніх хвороб	Обов'язки медичної сестри в психіатричному відділенні, типи режимів, основні засади спілкування із психіатричним пацієнтом, основні клінічні прояви психічних розладів при загальних і мозкових інфекційних захворюваннях, основні клінічні прояви психічних розладів при черепно-мозковій травмі.	Здійснювати догляд за хворими з різноманітною психічною патологією, проводити загальносоматичне обстеження хворих.
2.	Наступна: психіатрія, усі клінічні дисципліни.	Особливості перебігу психічних розладів при енцефалітах, нейросифілісі, СНІДі, основні групи психотропних препаратів; основні принципи психотерапії, особливості перебігу психічних розладів в гострому, під гострому та віддаленому періодах ЧМТ.	Розпізнати психопатологічні синдроми, застосовувати психотерапевтичні методики, виставити мед сестринський діагноз при інфекційних захворюваннях, визначити мед сестринську тактику, Виставити мед сестринський діагноз при розладах психіки травматичного генезу.
3.	Внутрішньо-предметна інтеграція	Загальні уявлення про біологічні та психологічні механізми формування психічної патології.	Вміти визначити рівень потреб догляді пацієнта.

Тема 6. ПРОБЛЕМИ ПАЦІЄНТІВ ІЗ ШИЗОФРЕНІЄЮ, МАНІАКАЛЬНО-ДЕПРЕСИВНИМ ПСИХОЗОМ (МДП). ЦЕРЕБРАЛЬНИЙ АТЕРОСКЛЕРОЗ. ІНВОЛЮЦІЙНІ ПСИХОЗИ. ПСИХОЗИ СЕНІЛЬНОГО І ПРЕСЕНІЛЬНОГО ВІКУ. ЕПІЛЕПСІЯ. РОЗУМОВА ВІДСТАЛІСТЬ. ПРОГНОЗ. ЕКСПЕРТИЗА

№	Дисципліна	Знати	Вміти
1.	Попередня: соціальна медицина, пропедевтика внутрішніх захворювань, загальна та медична психологія	Основні клінічні клінічні форми і типи перебігу шизофренії, особливості догляду і нагляду при різних формах шизофренії, основні клінічні прояви психічних розладів при епілепсії	Проводити загально соматичне обстеження хворих
2.	Наступна: психіатрія, всі клінічні дисципліни	Клінічні прояви шизофренії, Клінічні прояви фокальних та генералізованих епілептичних нападів, психічні порушення при епілептичній хворобі стратегії медикаментозної терапії епілепсії.	Виставити мед сестринський діагноз, визначити медсестринську тактику при розладах психіки епілептичного генезу та при шизофренії
3.	Внутрішньо-предметна інтеграція	Загальні уявлення про біологічні та психологічні механізми формування шизофренії, епілепсії	Вміти визначити рівень потреб в догляді пацієнта

Тема 7. ПСИХОГЕННІ ХВОРОБИ. НЕВРОТИЧНІ РОЗЛАДИ. НЕВРОЗИ. НЕВРАСТЕНІЇ. ІСТЕРІЇ. ПСИХОПАТІЇ. ОСНОВНІ ПИТАННЯ ДИТЯЧОЇ ПСИХІАТРІЇ. РОЗЛАДИ ОСОБИСТОСТІ І ПОВЕДІНКИ. АКЦЕНТУАЦІЇ

№	Дисципліна	Знати	Вміти
1.	Попередня: Філософія, анатомія, фізіологія, загальна та медична психологія пропедевтика внутрішніх хвороб	Обов'язки медичної сестри в психіатричному відділенні, типи режимів, основні засади спілкування із психіатричним пацієнтом. Типи і рівні особистісної організації. Психотична особистість. Основні	Здійснювати догляд за хворими з різноманітною психічною патологією. Проводити опитування дитини та підлітка з метою визначення рівня психофізіологічного розвитку.

		етапи психофізіологічного розвитку дитини в нормі	
2.	Наступна: внутрішні хвороби, нервові хвороби, психіатрія	Класифікацію психічних розладів. Клінічні прояви основних форм психогенних розладів, неврозів. Систематику психічних розладів дитячого та підліткового віку, їх клінічні прояви, особливості лікування та профілактики.	Розпізнати психопатологічні синдроми, виходячи з даних про наявність певних симптомів розладів психічної діяльності. Виставити мед сестринський діагноз при афективних розладах. Розпізнавати відхилення в психологічному розвитку в ранньому дитячому та підлітковому віці
3.	Внутрішньо-предметна інтеграція	Загальні уявлення про біологічні та психологічні механізми формування психічної патології	Вміти визначити рівень потреб в догляді пацієнта.

Тема 8. НАРКОЛОГІЯ ТА ОСНОВНІ ЕТАПИ ЇЇ РОЗВИТКУ. МЕДИЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ НАРКОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ.

№	Дисципліна	Знати	Вміти
1.	Попередня: соціальна медицина, пропедевтика внутрішніх захворювань, загально-на та медична психологія.	Вивчення механізмів адиктивної поведінки; Зв'язок між соціально-економічним становищем населення та вживанням uzалежнюючих середників; Обмін етанолу в організмі Порушення функціонування основних нейромедіаторних систем головного мозку	Проводити загальносоматичне опитування хворих
2.	Наступна: психіатрія, всі клінічні дисципліни.	клініку соматичних ускладнень при алкоголізмі клініку	Виставити мед сестринський діагноз, визначити

		неврологічних ускладнень при алкоголізмі	мед сестринську тактику.
3.	Внутрішньо-предметна інтеграція	загальні закономірності формування узалежнень	Вмітивизначити рівеньпотребив доглядіпацієнта

ТЕМА 9. ОРГАНІЗАЦІЯ НАРКОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ. ЛІКУВАЛЬНО-ПРОФІЛАКТИЧНА РОБОТА.

№	Дисципліна	Знати	Вміти
1.	Попередня: соціальна медицина, пропедевтика внутрішніх захворювань, загальна та медична психологія.	Вивчення механізмів адиктивної поведінки; Зв'язок між соціально-економічним становищем на-селення та вживанням узалежнюючих середників; Обмін етанолу в організмі Порушення функціонування основних нейромедіаторних систем головного мозку	Проводити загально соматичне опитування хворих
2.	Наступна: психіатрія, всі клінічні дисципліни.	клініку соматичних ускладнень при алкоголізмі клініку неврологічних ускладнень при алкоголізмі	Виставити мед сестринський діагноз, визначити мед сестринську тактику, діагностувати алкогольне сп'яніння, ступені, надати допомогу при ургентних станах при сп'янінні, визначити тактику подальшого лікування та реабілітації
3.	Внутрішньо-предметна інтеграція	загальні закономірності формування узалежнень	Вмітивизначити рівеньпотребив доглядіпацієнта.

Тема 10.ПРОБЛЕМИ ПАЦІЄНТІВ З АЛКОГОЛІЗМОМ. КЛІНІЧНІ ПРОЯВИ ТА ЛІКУВАЛЬНІ АСПЕКТИ ХРОНІЧНОГО АЛКОГОЛІЗМУ. РОЛЬ СЕРЕДНЬОГО МЕДПЕРСОНАЛУ В СПОСТЕРЕЖЕННІ ЗА ПАЦІЄНТАМИ ТА ПРОФІЛАКТИЦІ АЛКОГОЛІЗМУ. ПРОГНОЗ. ЕКСПЕРТИЗА.

№	Дисципліна	Знати	Вміти
1.	Попередня: соціальна медицина, пропедевтика внутрішніх захворювань, загальна та медична психологія.	Вивчення механізмів адиктивної поведінки; Зв'язок між соціально-економічним становищем населення та вживанням uzалежнюючих середників; Обмін етанолу в організмі Порушення функціонування основних нейромедіаторних систем головного мозку	Проводити загально соматичне опитування хворих
2.	Наступна: психіатрія, всі клінічні дисципліни.	клініку соматичних ускладнень при хронічному алкоголізмі клініку неврологічних ускладнень при хронічному алкоголізмі	Виставити мед сестринський діагноз, визначити мед сестринську тактику, надати долікарську допомогу при ургентних станах при алкоголізмі
3.	Внутрішньо-предметна інтеграція	загальні закономірності формування uzалежнень	Вміти визначити рівень потребив догляді пацієнта

Тема 11. ПРОБЛЕМИ ПАЦІЄНТІВ З АЛКОГОЛЬНИМИ ПСИХОЗАМИ. ТЕРАПІЯ АЛКОГОЛЬНИХ ПСИХОЗІВ. НАГЛЯД ЗА ПАЦІЄНТАМИ. ПРОГНОЗ. ЕКСПЕРТИЗА.

№	Дисципліна	Знати	Вміти
1.	Попередня: соціальна медицина, пропедевтика внутрішніх захворювань, загальна та медична психологія.	Вивчення механізмів адиктивної поведінки; Зв'язок між соціально-економічним становищем населення та вживанням uzалежнюючих середників; Обмін етанолу в організмі	Проводити загально соматичне опитування хворих

		Порушення функціонування основних нейромедіаторних систем головного мозку	
2.	Наступна: психіатрія, всі клінічні дисципліни.	клінічні прояви алкогольних психозів, особливості їх лікування та профілактики.	діагностувати алкогольні психози, надати допомогу при ургентних станах при алкоголізмі та алкогольних психозах, визначити тактику подальшого лікування та реабілітації.
3.	Внутрішньо-предметна інтеграція	загальні закономірності формування uzалежнень	Вмітивизначити рівеньпотребив доглядіпацієнта

Тема 12. ПРОБЛЕМИ ПАЦІЄНТІВ З НАРКОМАНІЯМИ. ОСОБЛИВОСТІ УТРИМАННЯ ТА ЛІКУВАННЯ. ПРОГНОЗ. ЕКСПЕРТИЗА. ДИСПАНСЕРНИЙ ОБЛІК.

№	Дисципліна	Знати	Вміти
1.	Попередня: соціальна медицина, пропедевтика внутрішніх захворювань, загальна та медична психологія.	Вивчення механізмів адиктивної поведінки; Зв'язок між соціально-економічним становищем населення та вживанням uzалежнюючих середників; Порушення функціонування основних нейромедіаторних систем головного мозку	Проводити загально соматичне опитування хворих
2.	Наступна: психіатрія, всі клінічні дисципліни.	Клініку соматичних ускладнень при узалежненнях. клінічні прояви наркоманій, особливості їх лікування та профілактики	Діагностувати соматичні ускладнення при узалежненнях. надати долікарську допомогу при ургентних наркологічних станах.
3.	Внутрішньо-предметна	Загальні	Вмітивизначити

	інтеграція	закономірності формування проблем пацієнтів з наркоманіями	рівень потреб в догляді пацієнта, знайти підхід до визначення допомоги такому хворому
--	-------------------	--	---

Тема 13. ТОКСИКОМАНІЯ ТА ПРОБЛЕМИ ПАЦІЄНТІВ З ТОКСИКОМАНІЯМИ. ПРОГНОЗ. ЕКСПЕРТИЗА. НОРМАТИВНІ АКТИ МОЗ ПРО СТРОКИ ЛІКУВАННЯ. ПРОГНОЗ. ЕКСПЕРТИЗА. ДИСПАНСЕРНИЙ ОБЛІК. РОЛЬ МЕДИЧНОЇ СЕСТРИ В ПРОФІЛАКТИЦІ ТОКСИКОМАНІЇ.

№	Дисципліна	Знати	Вміти
1.	Попередня: соціальна медицина, пропедевтика внутрішніх захворювань, загальна та медична психологія.	Вивчення механізмів адиктивної поведінки; Зв'язок між соціально-економічним становищем населення та вживанням uzалежнюючих середників; Порухення функціонування основних нейромедіаторних систем головного мозку	Проводити загальносоматичне опитування хворих
2.	Наступна: психіатрія, всі клінічні дисципліни.	Клініку соматичних ускладнень при узалежненнях. клінічні прояви токсикоманій, особливості їх лікування та профілактики	Діагностувати соматичні ускладнення при узалежненнях. надати долікарську допомогу при ургентних наркологічних станах.
3.	Внутрішньо-предметна інтеграція	Основи медичної психології, етики та деонтології. Загальні закономірності формування проблем пацієнтів з токсикоманіями	Застосовувати індивідуальний підхід до кожного пацієнта, враховуючи його потреби.

Тема 14. ТЮТЮНОКУРІННЯ. КЛІНІЧНА КАРТИНА АБСТИНЕНТНОГО СИНДРОМУ. ПРОФІЛАКТИКА ТА ДИСПАНСЕРИЗАЦІЯ ПАЦІЄНТІВ З ТОКСИКОМАНІЯМИ.

№	Дисципліна	Знати	Вміти
1.	Попередня: соціальна медицина, пропедевтика внутрішніх захворювань, загальна та медична психологія.	Вивчення механізмів адиктивної поведінки; Зв'язок між соціально-економічним становищем населення та вживанням uzалежнюючих середників; Порухення функціонування основних нейромедіаторних систем головного мозку	Проводити загальносоматичне опитування хворих
2.	Наступна: психіатрія, всі клінічні дисципліни.	Клініку соматичних ускладнень при uzалежненнях. клінічні прояви тютюнокуріння та абстинентного синдрому, особливості їх лікування та профілактики, вимоги до диспансеризації таких хворих	Діагностувати соматичні ускладнення при uzалежненнях. надати долікарську допомогу при ургентних наркологічних станах. Мати психологічний підхід до хворого.
3.	Внутрішньо-предметна інтеграція	Основи медичної психології, етики та деонтології. Загальні закономірності формування проблем пацієнтів з тютюнокурінням і абстинентним синдромом.	Застосовувати індивідуальний підхід до кожного пацієнта, враховуючи його потреби.

Тема 15. ОБОВ'ЯЗКИ МОЛОДШОГО МЕДИЧНОГО ПЕРСОНАЛУ НАРКОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ (СТАЦІОНАРУ, НАРКОЛОГІЧНОГО КАБІНЕТУ, ФЕЛЬДШЕРСЬКОГО НАРКОЛОГІЧНОГО ПУНКТУ).

№	Дисципліна	Знати	Вміти
1.	Попередня: соціальна медицина, пропедевтика внутрішніх захворювань, загальна та медична психологія, законодавство України	Вивчення механізмів адиктивної поведінки; Визначення всіх	Проводити загальносоматичне опитування хворих

		поведінкових реакцій залежних людей	
2.	Наступна: психіатрія, всі клінічні дисципліни.	Клініку соматичних ускладнень при узалежненнях. клінічні прояви всіх людей які мають залежності , особливості їх лікування та профілактики в будь-яких лікувальних закладах	Діагностувати соматичні ускладнення при узалежненнях. надати долікарську допомогу при ургентних наркологічних станах.
3.	Внутрішньо-предметна інтеграція	Основи медичної психології, етики та деонтології. Загальні закономірності формування проблем пацієнтів з залежністю.	індивідуальний підхід до кожного пацієнта, враховуючи його потреби.

Тема 16. БЕЗПЕКА ЖИТТЕДІЯЛЬНОСТІ. ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ

№	Дисципліна	Знати	Вміти
1.	Попередня: соціальна медицина, пропедевтика внутрішніх захворювань, загальна та медична психологія, законодавство України, БЖД	виявлення проблеми пацієнта; особливості роботи молодшого медичного персоналу в психіатричному диспансері; охорону праці в навколишньому середовищі	оцінювання загального стану пацієнта та його психічного статусу; виявлення проблеми пацієнта; планування медсестринської допомоги;
2.	Наступна: психіатрія, всі клінічні дисципліни.	Особливості роботи медичного персоналу в психіатричних закладах. Робота зі збудженими хворими та такими, що є небезпечними для себе та оточення	проведення дезінтоксикаційних заходів; психотерапевтична робота медичної сестри; проводити санітарно-освітню роботу
3.	Внутрішньо-предметна інтеграція	Основи медичної психології, етики та деонтології. Охорона праці	Застосування різних методик для встановлення гарних відносин медичної

		медичної сестри на робочому місці.	сестри з персоналом лікувального закладу та його пацієнтами
--	--	---------------------------------------	---

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Погорелов І.І., Манаєнкова О.Д. Психіатрія і наркологія: підручник. – 3-є вид. – К.: Медицина, 2023. – 319 с.

Додаткова

1. Скрипніков А.М., Животовська Л.В. Психіатрія та наркологія: навчально-методичний посібник. – К.: Медицина, 2021. – 224 с.
2. Погорелов І.І., Сезін С.Ю. Медсестринство в психіатрії і наркології: навч. посіб. – 2-е вид. – К.: Медицина, 2019. – 320 с.